

Aby Warburg, Atlas mnemosyne (1924-29)

Codi: 200761

Crèdits: 6 ECTS

Matèria: Context i desenvolupament en àmbits específics

Caràcter: Obligatòria

Curs: Segon

Semestre: Primer i Segon

Hores de dedicació: 150 hores

Hores lectives: 108 hores

Hores Autònomes: 42 hores

Coordinador/a: Pere Fradera

pfradera@perefradera.com

Equip docent:

Pere Fradera

Antonio Ortega

Curro Claret

Idioma: Català, Castellà

Metodologia projectual del disseny I

—Descripció

L'assignatura de Metodologia Projectual de Disseny I pivotarà a partir de dues idees: L'Atlas i el Relat. Aquests conceptes no seran tractats des del seu vessant temàtic o presos com a contingut sinó que desenvoluparem les seves propietats metodològiques.

D'aquesta manera l'Atlas serà aquella primera cartografia que permet una visió de conjunt, un coneixement a partir de, primer, l'acumulació seguida de la selecció i l'ordenació. L'Atlas com a mètode d'investigació i de coneixement.

El Relat, en el context de l'assignatura, serà aquella propietat de tota idea, proposta o projecte de ser enunciada. Treballarem des de la pròpia estructura narrativa fins a la capacitat de generar un imaginari significatiu lligat a un objecte, marca o institució.

Si la generació de l'Atlas ens ajudarà a assolir els objectius propis d'investigació prèvia a tot projecte, en el sentit de coneixement i mirada crítica vers una proposta donada, el Relat suportarà les característiques pròpies de la comunicació pública d'aquest. D'aquesta manera considerem possible donar un marc de treball capaç de cobrir els diferents estadis de tot projecte, des de la idea o proposta germinal fins al resultat final i la seva presentació.

L'assignatura posa l'accent amb els elements metodològics que impliquen qualsevol projecte de disseny. Des de la formulació del tema a resoldre fins a la valoració i crítica de la implantació final.

—Contingut.

Bloc 1/

—Anàlisi d'un sector de la indústria alimentària. Elaboració d'un mapa de l'estat de la qüestió.

—Posicionament en un sector a treballar. Redacció d'objectius, exploració d'idees. Ordenació d'un mapa conceptual.

—Valoració de les idees i la seva adequació al camp a cobrir.

—Estudi de la forma de l'objecte. Ergonomia, usabilitat...

—Estudi de les formes comunicatives necessàries. Construcció d'un relat per a la nostra proposta.

—Valoració crítica de la imatge proposada a i la seva adequació.

—Realització de maquetes, prototipus i construcció de tots els materials necessaris.

—Valoració crítica dels resultats.

ESCOLA MASSANA

Centre d'Art i Disseny

Adscrit a la **UAB**

Consorci d'Educació
de Barcelona
Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona

- Redacció de la memòria del projecte.
- Preparació de la presentació pública.

Bloc 2/

- Anàlisi dels continguts. Ordenació de tots els materials.
- Redacció d'un guió.
- Estudi de materials, tecnologies i mitjans necessaris.
- Valoració crítica de la seva adequació al tema a exposar.
- Dissenyar els elements que componen l'exposició. Mobiliari, imatges, textos,...
- Dissenyar els elements de difusió i registre, així com tot el material d'acompanyament necessari.
- Realització de maquetes i prototips.
- Redacció del projecte. Valoració crítica de tots els elements. Preparació de tots els materials necessaris.
- Presentació pública del projecte.

Realització dossier

Les dues propostes seran presentades a l'inici del semestre, l'alumne podrà treballar-les en paral·lel, el bloc 1 es presentarà 4 sessions abans que el bloc 2 (treball en grup)

—Objectius formatius

- Reconèixer els passos d'un procés de creació (plantejament, documentació, idees, referències, projecte, maquetes o realització, presentació i comunicació...)
- Practicar l'anàlisi crític del desenvolupament del projecte propi.
- Utilitzar recursos racionals, emocionals, intuïtius i creatius per a la resolució d'un problema o projecte.
- Saber escollir els materials adients.
- Utilitzar les tecnologies correctes.
- Emprar de les eines d'expressió gràfica adequades al projecte.
- Desenvolupar els aspectes comunicatius dels llenguatges visual, dels objectes i de l'espai.
- Educar la sensibilitat estètica
- Considerar l'ecologia i l'economia.
- Treballar els valors simbòlics, poètics i comunicatius de la forma i els materials.
- Estudiar la relació dels humans amb els objectes i els espais artificials
- Redactar un plec de condicions (*briefing*) coherent i complet.
- Representar idees formals d'objectes, imatges i espais, mitjançant els diferents sistemes de representació bi i tridimensionals: dibuix artístic, perspectives, maquetes...
- Redactar dossiers, memòria d'un projecte i d'un procés.
- Educar el respecte crític amb la cultura material i visual heretada.
- Reflexionar sobre el paper del dissenyador en la societat

—Metodologia docent i activitats formatives

L'assignatura és eminentment pràctica. El seu pes recau en l'elaboració dels projectes demanats. En ser una assignatura de metodologia posem èmfasi en el seguiment ordenat i rigorós de tots i cadascun dels passos demanats en els enunciats.

Per a dur a terme els projectes és necessari una presència activa a l'aula on es farà el seguiment dels progressos i es posaran sovint en comú qüestions conceptuals, tècniques i procedimentals necessàries per al bon desenvolupament dels projectes.

Les fases de treball a l'assignatura:

- Exposició per part dels professors del tema a treballar.
- Recerca per part de l'alumnat de documentació i referències.
- Posada en comú a l'aula dels resultats de la recerca.
- Anàlisi, ordenació i elaboració de mapes, esquemes i recorreguts amb els materials de la recerca. Lliurament del resultat, posada en comú i crítica.
- Definició de la proposta a treballar.
- Desenvolupament del projecte.
- Elaboració dels materials, objectes i de tot el que sigui necessari. En aquesta fase es farà necessari treballar en els diversos tallers de l'escola tot i que el seguiment del procés es farà a l'aula.
- Redacció de la memòria del projecte
- Presentació pública i crítica col·lectiva.

Hi haurà també sessions introductòries a alguns dels aspectes que incideixen en el projecte en curs, que poden ser referencials, teòrics, instrumentals o tècnics a fi de facilitar l'accés als coneixements necessaris per realitzar-lo.

Durant el desenvolupament del treball s'aniran extraient, enriquint i concretant els referents conceptes i continguts de cadascun dels temes.

Els professors, també aniran introduint conceptes, siguin teòrics, conceptuals o procedimentals que siguin necessaris per a una bona solució del projecte així com per a l'enriquiment col·lectiu de l'aula.

Activitat Dirigida (L'activitat dirigida són Classes teòriques i exposicions públiques dirigides pel professor)

A l'inici de cada tema els professors faran la introducció general, així com en el moment de plantejar cada una de les noves fases dels treballs.

ECTS: 24%, hores: 36

Resultats d'aprenentatge: RA2, RA5, RA6, RA8, RA9, RA11, RA17, RA18, RA19, RA22, RA25, RA27.

Activitat Supervisada (Seguiment supervisat pel professor)

La supervisió dels projectes a l'aula. Tutoritzacions individuals o col·lectives sobre el desenvolupament dels treballs

ECTS: 36%, hores 54

Resultats d'aprenentatge: RA1, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA10, RA13

Activitat Autònoma (Treball teòric i pràctic autònom)

Tot allò que realitzarà l'alumnat pel seu compte o amb l'ajuda d'altres professors i tallers per a la correcta realització dels projectes. Inclou la recerca teòrica i documental, el desenvolupament de prototips i maquetes, la recerca de materials, etc.

ECTS 28%, hores 42

Resultats d'aprenentatge: RA4, RA12, RA13, RA15, RA21, RA22, RA23, RA28

Activitat d'Avaluació (Avaluació individual o en grup del resultat general o parcials de l'assignatura)

Inclou dues tutories amb cada alumne que es realitzaran després de l'entrega de cadascun dels projectes per tal de poder comentar de manera individual el treball realitzat i el seguiment general del curs. Es preveu també, després de cada projecte, una

avaluació i comentari en grup dels resultats obtinguts. Tanmateix, durant el desenvolupament del curs, es potenciaran els comentaris crítics i les reflexions sobre el desenvolupament de l'assignatura.

ECTS: 12%, hores: 18

Resultats d'aprenentatge: RA3,RA4,RA5,RA8,RA13,RA17,RA24,

—Avaluació

L'avaluació tindrà especial cura per analitzar la implementació dels diferents objectius que determinen el desenvolupament per part de l'alumne de les diferents propostes de l'assignatura.

Aquest seguit de notes parcials, en conseqüència, no tindran una traducció aritmètica en la nota final, essent més important la seva capacitat per traduir el nivell de l'alumne en cada moment concret del procés de treball i aprenentatge.

Els resultats finals dels treballs presentats pels alumnes seran, d'aquesta manera, un més dels indicadors que passaran a configurar la nota semestral.

Al tractar-se d'una assignatura de metodologia tindrà tant pes en l'avaluació dels treballs el recorregut, el procés, haver seguit els passos demanats, la participació en l'aula l'actitud activa en els debats i crítiques, com el resultat final de cada projecte i el compromís demostrat per l'alumne amb el seu aprenentatge.

Cal fer especial incidència en el fet que l'alumne, per tal d'esser avaluat, haurà d'haver presentat TOTS els treballs en data i manera indicada pels professors, així com haver mantingut una presència activa a l'aula.

Bloc 1/

36 hores (6 sessions) — 35% procés (Valoració del procés de treball continuat i Valoració de la coordinació del grup) - 50% resultats - 15% presentació pública

Bloc 2/

36 hores (6 sessions) — 35% procés (Valoració del procés de treball continuat) - 50% resultats - 15% presentació pública / **Dossier**

—Bibliografia

General

AICHER, OTL. *El mundo como proyecto*. Barcelona: Gustavo Gili, 1994.

AICHER, OTL. *Analógico i digital*, Barcelona: Gustavo Gili, 2001.

BAYLEY, STEPHEN I CONRAN, TERENCE. *Diseño, inteligencia hecha materia*. Barcelona: Blume, 2008.

BONSIEPE, GUI. *El diseño de la periferia.*, Barcelona: Gustavo Gili, 1982.

BÜRDEK, BERNHARD E. *Diseño. Historia, teoría i práctica del diseño industrial*. Barcelona. Gustavo Gili, 1994.

BACHELARD, GASTON. *La poética del espacio*. Mexico: Fondo de Cultura Económica, 1993.

CHAVES, NORBERTO. *El oficio de diseñar. Propuestas a la conciencia crítica de los que comienzan*. Barcelona: Gustavo Gili, 2001.

DE BONO, EDWARD. *Seis sombreros para pensar*. Barcelona: Granica, 1997.

GEDION, SIEGFRIED. *La mecanización toma el mando*, Barcelona: Gustavo Gili, 1978.

HELLER, STEVEN I VIENNE, VÉRONIQUE. *100 ideas que cambiaron el diseño gráfico*. Barcelona: Blume, 2012.

LIDWELL, WILLIAM, HOLDEN, KRISTINA I BUTLER, JILL. *Principios universales de diseño*. Barcelona: Blume, 2011.

MUNARI, BRUNO. *El arte como oficio*. Barcelona: Editorial Labor, 1973.

PEÑA, JAVIER ED. *Selección de materiales en el proceso de diseño*. Barcelona: CPG, 2009.

SENNETT, RICHARD. *Carne y piedra*. Madrid: Alianza, 1997.

SUDJIC, DEYAN. *El lenguaje de las cosas*., Madrid: Turner, 2009.

THOMSON, D'ARCY. *Sobre el crecimiento y la forma*., Barcelona: Akal, 2011.

ZIMMERMANN, YVES. *Del diseño*. Barcelona: Gustavo Gili, 2002.

Bloc 1

HEMBREE, RYAN. *El diseñador gráfico, entender el diseño gráfico i la comunicación visual*. BARCELONA: BLUME, 2008.

KIRKPATRICK, JANICE I GRAVEN, IMAGES. *Packaging. Proyectos de diseño de envases innovadores i sostenibles*. Barcelona: Blume 2008.

MILTON, ALEX I RODGERS, PAUL. *Métodos de investigación para el diseño de productos*. Barcelona: Blume, 2013.

MUNARI, BRUNO. *Como nacen los objetos?*. Barcelona: Gustavo Gili, 1983.

MURPHY, John i ROWE, Michael. *Como diseñar marcas y logotipos*. Gustavo Gili. Barcelona, 1989

NORMAN, DONALD A. *El diseño emocional. Porque nos gustan (o no) los objetos cotidianos*. Barcelona: Paidós, 2005.

NORMAN, DONALD. *El diseño de los objetos del futuro*. Barcelona: Paidós, 2010.

Bloc 2

ALONSO, LUIS I GARCIA, ISABEL. *Diseño de exposiciones: concepto, instalación y montaje*. Madrid: Alianza, 2010.

ÀLVAREZ, GONZALO. *El arte de presentar*. Barcelona: Gestión 2000, 2012.

BOURDIEU, PIERRE. *El sentido social del gusto. Elementos para una sociología de la cultura*. México DF: Siglo XXI editores, 2012.

HUGUES, PHILIP. *Diseño de exposiciones*. Barcelona: Promopres, 2015.

MANEN, MARTÍ. *Salir de la exposición (si es que alguna vez habíamos entrado)*. Bilbao: Consonni, 2012.

MARZO, JORGE LUIS ED. *No tocar por favor. El Museo como Incidente*. Vitoria: Artium, 2013.

MOYA, JORDI. *La iluminación de las exposiciones temporales*. Vigo: Trea, 2015

PEREZ, PACO. *La insurrección expositiva*. Vigo: Trea, 2007.

PEREZ, PACO. *Manual de la exposición sensitiva i emocional*. Vigo: Trea, 2012.

PEREZ, PACO I BASADONA, ARNALDO. *Joven museografía. La exposición autoparlante*. Vigo: Trea, 2011.

PEREC, GEORGES. *Especies de espacios*. Mataró: Montesinos, 2003.

THOMSON, GARRY. *El museo y su entorno*. Madrid: Akal, 1998.

—Programació de l'assignatura

Setmana 1

Presentació professors, assignatura i exercicis I i II.

Organització grup i indicacions per a la recerca.

Inici de la recerca (Treball autònom)

Setmana 2

Primera posada en comú dels resultats de la recerca exercici I.

Valoració crítica i orientació noves vies.

Orientació per part dels professors de la segona part de la recerca (*Moodboard*,...)

Metodologies d'exploració d'idees.

Pautes per a la organització i estructuració dels resultats.

Recerca i elaboració de referents (Treball autònom)

Presentació pública de les propostes de treball.

Debat.

Setmana 3

Presentació moodboards i altres referents per a la creació de la proposta. Crítica i valoracions. Revisió briefings

Exploració d'idees

Elaboració dels diversos elements dels projectes. (treball autònom)

Setmana 4

Tutories individualitzades.

Elaboració dels diversos elements dels projectes. (treball autònom)

Setmana 5

festiu

Setmana 6

Presentació pública de l'estat de la qüestió exercici 1

Setmana 7

Tutories individualitzades.

Elaboració dels diversos elements dels projectes. (treball autònom)

Instruccions per a la elaboració dels dossiers i les presentacions

Setmana 8

Primera posada en comú dels resultats de la recerca exercici II.

Valoració crítica i orientació noves vies.

Pautes per a la organització i estructuració dels resultats.

Recerca i elaboració de referents (Treball autònom)

Presentació pública de les propostes de treball.

Debat.

Setmana 9

Tutories individualitzades.

Elaboració dels diversos elements dels projectes. (treball autònom)

Setmana 10

Presentació guió.

Tutories individualitzades.

Elaboració de les propostes.

Setmana 11

Tutories individualitzades.

Elaboració dels diversos elements dels projectes. (treball autònom)

Setmana 12

Tutories individualitzades.

Elaboració dels diversos elements dels projectes. (treball autònom)

Setmana 13

Presentació pública dels projectes, exercici I

Lliurament dels dossier de l'assignatura i crítica.

Comentaris i entrevistes personals

Setmana 14

Comentaris i entrevistes personals amb especial atenció al dossier: pautes de millora.

Setmana 15

Tutories individualitzades.

Elaboració dels diversos elements dels projectes. (treball autònom)

Setmana 16

Tutories individualitzades.

Elaboració dels diversos elements dels projectes. (treball autònom)

Setmana 17

Presentació pública dels projectes, exercici II

Lliurament dels dossier de l'assignatura i crítica.

Comentaris i entrevistes personals

Setmana 18

Setmana de tancament de curs

Comentaris i entrevistes personals

—Competències i resultats d'aprenentatge.

Competències específiques

CE01-Demostrar que coneix, compren i relaciona el pensament científic clàssic que estableix hipòtesis, les comprova i enuncia teories coherents amb les experiències i amb altres tipus de coneixement formal i no formal.

RA.1 (CE01.2) - Estructurar una metodologia de treball formulant hipòtesis comprovant-les i reforçant les teories que li van donar origen.

RA.2 (CE01.3) - Vincular i relacionar el quefer creatiu amb sistemes d'àmbits diversos.

RA.3 (CE01.4) - Establir nous discursos a través de la creació formal.

CE09-Identificar la incidència de l'activitat professional en el context social, econòmic, ecològic i cultural actuant de forma responsable en els diferents àmbits relacionats.

RA.4 (CE09.1) Situar de manera crítica el treball propi en un context social, econòmic i històric.

RA.5 (CE09.2) Prendre consciència de l'impacte social, econòmic, ecològic i cultural del treball propi.

CE10- Utilitzar l'observació i la imaginació per aplicar-les tant en el sentit de crear noves formes com en el d'interpretar les existents.

RA.6 (CE10.5) - Reconèixer el subjecte artista/dissenyador com a subjecte no passiu.

RA.7 (CE10.6) - Demostrar inquietud, anàlisi i crítica cap a contextos en constant canvi.

RA.8 (CE10.7) - Desenvolupar la capacitat d'observació i el judici crític.

CE12- Aplicar els coneixements assolits per establir el diàleg entre la teoria i la pràctica que fa possible el procés de formalització i de conceptualització.

RA.9 (CE12.6) - Enriquir i ampliar el bagatge conceptual dels treballs.

RA.10 (CE12.7) - Sintetitzar i relacionar els àmbits de la teoria i de la pràctica artística i del disseny.

RA.13 (CE16.3) - Contextualitzar el treball propi en relació a diversos models.

CE20- Manifestar i acceptar una actitud crítica en els treballs personals i col·lectius mostrant capacitat negociadora per afavorir-los.

RA.14 (CE20.3) Considerar la transgressió a partir del coneixement dels valors de la cultura i la societat i la seva superació.

RA.15 (CE20.4) - Elaborar un discurs i una metodologia crítica i constructiva per poder enriquir tant el treball propi com aliè.

RA.16 (CE20.5) Manifestar i afavorir la capacitat d'entropia.

CE21- Entendre la transgressió com a motor de la creativitat de forma responsable.

RA.17 (CE21.2) Establir els límits d'una proposta.

RA.18 (CE21.3) Considerar la transgressió com una forma de superar el coneixement dels valors de la cultura i la societat.

CE24- Valorar, constatar i prendre decisions sobre l'elecció dels mètodes, els instruments i els materials apropiats en cada situació i context.

RA.19 (CE24.3) - Demostrar el bon ús de la diversitat metodològica en funció d'un objectiu concret.

RA.20 (CE24.4) - Utilitzar i triar els instruments tècnics i tecnològics en funció d'un objectiu concret.

RA.21 (CE24.5) - Escollir correctament els materials en funció d'un objecte concret.

CE29- Generar i manipular models de la realitat per simular-la i així establir i/o comprovar hipòtesis en l'estudi de la realitat..

RA.22 (CE29.2) - Considerar una metodologia del projecte com a mètode d'anàlisi proposta amb capacitat transformadora de la realitat.

RA.23 (CE29.3) - Incorporar les realitats alienes per analitzar-les i transformar-les.

Competències transversals

CT01- Desenvolupar l'autocrítica i la iniciativa personal com a font de l'auto-aprenentatge.

RA.24 - Assumir l'autocrítica como un ingredient bàsic del procés formatiu.

CT03- Identificar i conèixer la vigència social, econòmica i cultural de la professió per a desenvolupar alternatives professionals fonamentades en la formació adquirida.

RA.25 – Conèixer les potencialitats creatives dels sectors i àmbits professionals.

CT04- Desenvolupar els coneixements i les habilitats necessàries per a participar en treballs en equip i/o multidisciplinaris, enriuint el treball d'un projecte comú a través de la interacció amb els altres valorant les seves aportacions i els seus punts de vista.

RA.26 - Experimentar el treball en equip i valorar i evidenciar les aportacions disciplinàries que permet.

CT07- Utilitzar de forma responsable els sistemes de comunicació i informació d'Internet.

RA.27- Conèixer i assumir els valors ètics i deontològics vinculats a l'ús dels sistemes de comunicació i informació d'Internet.

CT10- Desenvolupar una metodologia de treball pròpia que serveixi per enfrontar-se al major número de situacions possibles i que mostri el coneixement dels mecanismes d'accés a la documentació i a la informació.

RA.28 - Saber desenvolupar recursos personals per enfrontar-se a les incidències imprevistes en los processos de accés i ús de la documentació i informació.

CT11- Gestionar eficientment el temps i els recursos.

RA.29 - Optimitzar el temps i els recursos.

CT12- Mantenir una actitud favorable cap a l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació, valorant la seva procedència, situant-la en un marc epistemològic i contrastant les seves aportacions en relació al coneixement disciplinari disponible.

RA.30- Interioritzar la satisfacció i la necessitat de la formació continuada així com saber-la avaluar i contextualitzar en l'àmbit epistemològic i disciplinar.

CT13- Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i la comunicació per a una correcta expressió i formalització d'allò que es vulgui transmetre.

RA.31 - Utilitzar els recursos i suports informàtics i de tractament de la imatge pertinents per expressar-se i comunicar-se de manera eficaç.